

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium Kolín

Žižkova 162, 280 31 Kolín III

Identifikátor školy: 600 007 081

Termín konání orientační inspekce: 4. – 11. únor 2002

Čj.	036 36/02-2031
Signatura	oc1zv501

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Gymnázium Kolín, Žižkova 162 je umístěno v rozlehlé budově, která je majetkem města Kolín. Škola nemá žádné další součásti a ke dni konání inspekce byla zařazena v síti škol, předškolních a školských zařízení na základě rozhodnutí MŠMT č. j. 28 729/01-21 se schváleným učebním oborem *gymnázium* (KKOV 79-41-K401 a K/801), a to ve formě čtyřletého a osmiletého studia. Ve školním roce 2001/2002 má celkem 19 tříd (7 čtyřletého a 12 osmiletého studia) a navštěvuje ji 532 žáků.

Vykonaná orientační inspekce byla netypická, neboť v jejím průběhu provedli inspektoři ČŠI dvoudenní testování všech čtyř maturitních ročníků a čtvrtého ročníku víceletého gymnázia z obecných studijních předpokladů, českého jazyka, angličtiny a matematiky. Ve své hospitační činnosti se pak hlavním dílem zaměřili na výše uvedené předměty v testovaných třídách.

Inspekční zpráva je psána v návaznosti na předchozí zprávu z orientační inspekce signatury oc1zt201 vykonané ve dnech 1. – 4. února 2000, na kterou v některých pasážích odkazuje.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Výuka osmiletého i čtyřletého studia probíhá podle generalizovaného učebního plánu č. j. 20 594/99–22, schváleného MŠMT s platností od 1. 9. 1999.

Český jazyk a literatura

Výuka předmětu probíhá v souladu s učebním plánem a učebními osnovami. Rozdělení učiva do ročníků schválené předmětovou komisí a ředitelem školy v podobě dokumentu závazného pro všechny vyučující nebylo provedeno. Je nahrazeno individuálními tematickými plány, jejichž obsahová úroveň je rozdílná, u některých je plánovací funkce málo zřetelná, neboť jsou ještě rámcovější než učební osnovy a neobsahují časovou dotaci přidělenou jednotlivým tématům. V plánech mají zastoupení všechny složky předmětu, tj. literární výchova, jazykové vzdělávání i komunikační výchova, ale podle zápisů v třídních knihách některých sledovaných tříd (např. 3.A, 4.B) je proporcionální zastoupení komunikační výchovy v 1. pololetí školního roku 2001/2002 nedostatečné. Bezprostřední příprava některých pedagogů na sledované hodiny byla více zaměřena na obsah učiva než na jejich metodickou strukturu. Plánování a příprava výuky ve vztahu ke schválenému vzdělávacímu programu byly hodnoceny jako průměrné.

Personální zajištění výuky je příkladné, všichni vyučující mají odbornou a pedagogickou způsobilost stanovenou pro daný typ školy. Materiální podmínky vyučování předmětu se od předchozí inspekce podstatně nezměnily. Využití učebnic, učebních pomůcek a didaktické techniky je hodnoceno jako průměrné. Při dvou kontrolních hospitacích věnovaných mluvnickému učivu chyběly jazykové příručky.

Psychohygienu práce byla velmi dobrá z hlediska zařazení vyučovacích jednotek do rozvrhu hodin, z hlediska rytmizace výuky byla spíše nadprůměrná.

Hospitační činnost byla zaměřena zejména na maturitní třídy čtyřletého i osmiletého vzdělávacího cyklu. Zde podstatnou část navštívených hodin vyplňovalo opakování

probraného učiva a prověřování znalostí. V některých hodinách mělo podobu písemného testu, který zabíral téměř celou vyučovací jednotku. Efektivnější a pro žáky přínosnější byla kombinace ústního a písemného zkoušení se samostatnou prací žáků. V nižších ročnících měly zhlédnuté hodiny tradiční metodickou strukturu s časově rozsáhlým výkladem a často s převahou verbálního projevu učitele. V hodinách literatury se vždy pracovalo s uměleckým textem, při jeho interpretaci však měla větší časový prostor stanoviska vyučujících než názory žáků. Výjimkou byla třída 4.A, kde zvolená organizace výuky a promyšlená tvorba otázek vytvářely prostor pro individuální i skupinové aktivity, pro formulování vlastního názoru a pro uplatnění i prověření komunikativních dovedností. Organizace výuky a použité metody a formy byly celkově hodnoceny jako průměrné.

Motivační metody byly zastoupeny především aktualizací učiva, využitím mezipředmětových vztahů, zařazením regionálních prvků a uváděním příkladů z jazykové praxe. Při prověřování vědomostí a dovedností využívali učitelé vedle tradičních forem ústního a písemného zkoušení i práci s chybou a prvky sebehodnocení. Motivace a hodnocení měly nadprůměrnou úroveň.

Úroveň spolupráce mezi pedagogy a žáky byla předností většiny navštívených hodin, zvl. v maturitních třídách. Dohodnutá pravidla jednání byla oběma stranami respektovaná. Atmosféra vzájemné důvěry se projevila i v oblasti komunikace, její četnost a úroveň se však v jednotlivých hodinách lišily. Při hodnocení psychosociálních podmínek výrazně převažovala pozitiva. Jednotlivé oblasti hodnocení průběhu a kvality vzdělávání byly klasifikovány podobně jako při předchozí inspekci.

Celkově byla výuka českého jazyka a literatury velmi dobrá.

Matematika - 1. – 4. ročník víceletého studia

Časová dotaze předmětu odpovídá schválenému učebnímu programu. Probíraná látka byla v souladu s učebními osnovami. Aktuální příprava a plánování hodin byly velmi dobré.

Kontrolní hospitace byly provedeny ve čtyřech třídách. Všechny vyučující měly předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost, personální podmínky jsou vynikající.

Výzdoba učeben neměla, kromě jedné výjimky, bližší vztah k výuce předmětu. Různé typy učebnic, sbírek, matematických tabulek a vlastnoručně vyrobené modely geometrických obrazců byly jedinými používanými pomůckami. Didaktickou techniku využila jedna vyučující ve dvou hodinách. Oblast materiálních podmínek byla průměrná.

Ke společným pozitivním zjištěním v oblasti psychohygienických podmínek výuky patří především fakt, že se vyučujícím podařilo vytvořit ve třídách důvěryhodné prostředí a vhodnou pracovní atmosféru. Před samostatným procvičováním látky bylo učivo řádně vysvětleno, učitelky se přesvědčovaly, zda žáci všemu rozumějí, poskytovaly jim většinou dostatek času k vypracování uloženého úkolu a v případě potřeby také individuální pomoc. Negativa, která se opakovala ve všech sledovaných hodinách, spočívala v malém důrazu na objasnění smysluplného využití učiva v praxi či dalším studiu, v chybějící diferenciaci nároků na žáky a v málo efektivní zpětné vazbě spojené se stručným hodnocením. Oblast psychohygienických podmínek byla průměrná.

Oblast organizace, forem a metod práce byla ovlivněna osobností jednotlivých vyučujících. Rozdíly mezi nimi byly především v pojetí činnostního vyučování. V jedné vynikající a v jedné velmi dobré hodině se všem žákům dostávalo množství podnětů k rozvoji samostatného myšlení, tvořivosti a zdravého sebevědomí. Společnými znaky průměrných hodin byly především málo efektivní práce vyučujících s jedním žákem u tabule a monotónní stavba hodiny co do obsahu i formy (převaha písemného procvičování stejného typu úloh bez

možnosti jakékoli formy relaxace).

Cílem většiny hodin bylo opakování, procvičování a rozšiřování učiva probraného v předcházejících ročnících či výuce. Z vyučovacích metod proto převládaly řízený rozhovor se žáky a různé formy samostatného procvičování učiva. Oblast organizace, forem a metod výuky byla průměrná.

K motivaci žáků v úvodní části hodin učitelky používaly oznámení programu výuky, méně často jejího cíle. K dalším motivačním činitelům patřily v prvním ročníku didaktická hra, ve vyšších ročnících částečné hodnocení aktivity žáků během vyučování. Samozřejmostí byla ve všech třídách průběžná pochvala. K hodnocení žáků klasifikací nedocházelo. Ve dvou hodinách byli žáci vhodným způsobem vedeni k hodnocení vlastní práce. Pouze ojediněle se v závěru vyučování objevilo celkové neformální hodnocení práce třídy. Oblast motivace a hodnocení byla průměrná.

Úroveň komunikativních dovedností žáků byla ovlivněna různou mírou požadavků vyučujících na formální i obsahovou stránku odpovědí žáků. Pouze ojediněle měli žáci příležitost obhájit a vysvětlit svá řešení formou delšího slovního projevu. Většinou se však jednalo o odpovědi jedním slovem nebo velmi krátkou, chybně stylizovanou větou. U tabule žáci pracovali téměř bez komentáře. V oblasti interakce byla naopak v souvislosti s velmi dobrými psychohygienickými podmínkami výuky zjištěna četná pozitiva. Žáci měli ke svým učitelům důvěru, nebáli se přiznat chybu a požádat o pomoc, dodržovali stanovená pravidla chování. Ke vzájemné spolupráci měli žáci příležitost ve dvou hodinách. Všechny vyučující měly k žákům velmi pěkný vztah, byly tolerantní k jejich chybám, trpělivé, taktní v jednání, šly žákům příkladem ve společenském vystupování. Jejich verbální i neverbální komunikace byla velmi dobrá. Oblast interakce a komunikace byla velmi dobrá.

Celkově byla výuka matematiky ve sledovaných hodinách průměrná.

Matematika - vyšší gymnázium

Vyučující mají tematické plány zpracovány individuálně buď rámcově nebo detailně. Plány však nejsou vypracovány v souladu s ideou učebních osnov, tj. vždy pro celý studijní cyklus vyššího gymnázia. Navíc jsou v nich plošně zařazeny i doporučené rozšiřující tematické celky, jako např. Komplexní čísla, Základy diferenciálního a integrálního počtu, a to bez evidentního výpočtu přidělování disponibilních hodin ve čtyřletém cyklu. Příprava na jednotlivé sledované hodiny byla rozdílná, většinou vycházela ze současných možností školy, tj. bez využívání audiovizuální didaktické techniky. Plánování a příprava výuky byly průměrné.

Většina sledovaných hodin probíhala v kmenových třídách, nepodnětných pro matematiku. Odborná učebna není ve škole zřízena. Za poslední čtyři roky byly do kabinetu matematiky zakoupeny učebnice, sbírky úloh a dva softwarové programy, které však dosud nejsou ve výuce využívány. Vybavení pomůckami je klasické, tzn. modely těles a další pomůcky staršího data. Počítačová učebna k výuce matematiky využívána není. Všichni vyučující jsou odborně a pedagogicky způsobilí. Materiální podmínky byly pouze vyhovující, podmínky personální vynikající.

Těžištěm využívaných metod práce bylo frontální učení; v závislosti na pedagogických schopnostech jednotlivých vyučujících s adresnou či obecnou aktivizací žáků. V hodinách (převážně cvičení s polovičním počtem žáků), kde se vyučujícím podařilo zapojit a zaujmout všechny žáky, byla evidentní vyšší efektivita předávaných poznatků. Ve slabších hodinách se učitelé soustředili převážně na práci s jedním žákem u tabule, zatímco ostatní pracovali podle svého zájmu. V opakovacích a procvičovacích hodinách, kde nebyla uplatněna zásada vnitřní diferenciací v obtížnosti zadávání úloh vzhledem ke schopnostem skupin žáků, neměli někteří

z nich dostatek podnětů, jiným stačilo bez větší námahy postupy odsledovat a opsat. V jedné hodině byl využit zpětný projektor, v ostatních hodinách vyučující vystačili s klasickými nástroji, křídou, tabulí, případně knihou. Metody, formy a organizace sledovaných hodin byly průměrné.

Vyučující se snažili vždy v úvodu žáky seznámit s cílem, ke kterému by v hodině měla výuka směřovat. Tyto uvedené cíle se dařilo plnit různě. V některých procvičovacích hodinách nebylo stanovení cílů a promyšlení postupů, jak se k těmto cílům dobrat, zřetelné. Četnost klasifikace a hodnocení žáků byly přiměřené. Vyučující analyzovali výsledky ověřovacích písemných prací žáků a následně s těmito analýzami pracovali. Závěrečná shrnutí a zopakování získaných poznatků byla zařazena pouze v některých hodinách. Motivace a hodnocení žáků byly průměrné.

Vzájemné vztahy mezi žáky a vyučujícími byly bezkonfliktní. Žáci respektovali učitele, učitelé žáky. Ve většině sledovaných hodin byli dominantními osobnostmi vyučující. Žáci komunikovali krátkými vstupy. Vyučující se ojediněle snažili navodit výraznější diskuzi. Interakce a komunikace byly velmi dobré.

Celkově byla výuka matematiky ve sledovaných hodinách vyššího gymnázia průměrná.

Anglický jazyk – 4. ročník víceletého gymnázia, maturitní ročníky

Ve škole jsou vyučovány anglický, německý, francouzský a latinský jazyk. V průběhu inspekce byl v návaznosti na testování uvedené v záhlaví této zprávy sledován pouze anglický jazyk ve 4. ročníku víceletého gymnázia (3 hodiny) a ve všech čtyřech maturitních ročnících (11 hodin). Výuku v těchto třídách zajišťuje celkem 5 osob, které byly všechny v době konání inspekce přítomny. Hodinová dotace anglického jazyka odpovídá schválenému učebnímu programu.

Předložené časově tematické plány měly dobrou úroveň, byly konkrétní, věcné a funkční. Návaznost v používání zvolených učebnic, které odpovídaly věku a stupni pokročilosti žáků, je zajištěna.

Příprava na jednotlivé zhlédnuté hodiny patřila mezi nejlepší oblasti výuky angličtiny ve škole. V celkem 14 hodinách byla v 11 případech velmi dobrá a ve třech průměrná. Vyučující tým potvrdily svůj profesionální přístup k hodinám a přehled. V jednotlivých hodinách vyučující volily spíše tradiční postupy, s naprostou dominancí učitele. Maximum práce v hodinách odvedly samy. Hodiny nepostrádaly systém a řád, některým chyběl hodnotící závěr. Celkově byla oblast plánování a přípravy velmi dobrá.

Oproti tomu oblast podmínek výuky angličtiny ve zhlédnutých hodinách patřila k nejslabším ze sledovaných oblastí.

Personální podmínky jsou průměrné, dvě vyučující jsou odborně i pedagogicky nezpůsobilé (z toho jedna v současné době studuje), další je pedagogicky způsobilá a odbornost nahrazuje mezinárodně uznávaným certifikátem a další dvě jsou odborně i pedagogicky způsobilé.

Materiální a psychohygienické podmínky výuky byly pouze průměrné. Škola nemá v současné době vzhledem ke své kapacitě specializovanou třídu na výuku anglického jazyka. Výuka proto probíhala v kmenových třídách, které svým vybavením a výzdobou minimálně motivovaly a aktivovaly žáky k cizojazyčnému vzdělávání. Ve třídách nebyly volně přístupné didaktické pomůcky, gramatické přehledy nebyly použity. Pouze ve dvou zhlédnutých hodinách bylo zaregistrováno použití magnetofonu, video ani zpětné projektory použity nebyly, stejně tak nebyla pro výuku použita počítačová učebna. Třídy, ve kterých probíhala výuka, byly prostorné a světlé. Používaný školní nábytek odpovídal stanoveným požadavkům. Ventilace tříd byla v některých hodinách nedostatečná.

Organizace, formy a metody práce byly u jednotlivých vyučujících rozdílné, přesto je možno najít některé společné rysy. Vzhledem k tomu, že se v maximální míře jednalo o opakovací hodiny v maturitních ročnících, dominoval frontální styl výuky, kdy vyučující zaměstnávaly prakticky celou třídu shodnými úkoly. Vnitřní diferenciací třídy, vycházející z nestejně úrovně žáků, nebyla zaregistrována. Stejně tak nebyly diferencovány domácí úkoly. V pěti hodinách se objevilo skupinové vyučování, v žádné z hodin nebyl použit slovník. Snaha vyučujících o co nejkvalitnější přípravu k maturitě potlačila ve velké míře žakovskou aktivitu. Maximum úkolů a opakování provedly samy vyučující, z nedostatku času se často spokojily s jednoslovnými odpověďmi. Efektivita takových hodin byla nízká. Názornost výuky byla malá, vyučující používaly pouze tabuli a křidu. Jejich písmo bylo málo čitelné. Z uvedeného rámce vybočovala svou důsledností, náročností a snahou vést studenty k jednoznačnému vyjadřování pouze jedna z vyučujících. Celkově byla oblast organizace, forem a metod práce průměrná.

Další oblastí, hodnocenou také jako průměrnou, byla oblast motivace a hodnocení. Prakticky všechny hodiny postrádaly průběžné a systematické hodnocení žáků - ať pozitivní či negativní - se silným motivačním akcentem. Ve dvou hodinách ve 4. ročníku víceletého studia a ve dvou hodinách v maturitních třídách se objevila pochvala za provedený výkon. V oblasti motivace vycházela většina vyučujících z automatického zájmu žáků o anglický jazyk a o studium jako takové. Celkově byla tato oblast průměrná.

V protikladu s tím patřila oblast komunikace a vzájemné interakce učitel - žák k nejlepším oblastem ve vzdělávání v anglickém jazyce. Všechny vyučující byly pro žáky svými znalostmi, vystupováním a chováním přirozenými autoritami. Ve třídách převládalo příjemné klima a prostředí zájmu. Zvláště v nejvyšších ročnících byla patrná snaha uspět a neudělat chybu. Vyučující byly zdrojem informací, žákům se dostalo fundovaných odpovědí, nestyděli se (zvláště ve 4. ročníku víceletého studia) v případě nejasností zeptat. Stanovená pravidla jednání byla všem známá a akceptovaná. V žádné ze zhlédnutých hodin nebyla zaregistrována ironizace a nerespektování osobnosti žáků. Vyučující věnovaly, ale nesystematicky, pozornost žakovské výslovnosti. Oblast komunikace a interakce byla velmi dobrá.

Souhrnně hodnoceno bylo šest hodin v maturitních ročnících velmi dobrých a ostatních osm (v obou výukových programech) průměrných.

Celkově byla výuka anglického jazyka průměrná.

Německý jazyk – 4. ročník víceletého studia

Výuka německého jazyka byla sledována u jedné učitelky ve dvou vyučovacích hodinách. Časová dotace byla v souladu s učebním plánem. Většina zápisů ve třídní knize neměla vypovídající hodnotu. Tematické a časové plány neobsahovaly konkrétní učivo. Z těchto důvodů soulad obsahu učiva s učebními plány nebylo možno hodnotit.

Výzdobu tříd tvořily mapy a gramatické přehledy. Žáci používali učebnici, sešity a tabuli. Do výuky byla zařazena magnetofonová nahrávka. Materiální podmínky byly průměrné.

Vyučující je odborně i pedagogicky způsobilá. Německý jazyk vyučuje druhým rokem. Personální podmínky lze hodnotit jako vynikající.

Osvětlení učeben bylo přiměřené, větrání nedostatečné. V jednom případě byl německý jazyk zařazen až sedmou vyučovacím hodinou. Této skutečnosti odpovídalo členění hodiny a tempo výuky jen částečně. Psychohygienické podmínky byly průměrné.

Organizační pokyny dávala vyučující německy, s výbornou výslovností. Žáci jejím pokynům viditelně rozuměli. Převažovala frontální výuka a práce s učebnicí. Variabilita vyučovacích metod byla uplatněna jen částečně. Cílem sledovaných hodin bylo procvičování učiva.

Organizace, formy a metody výuky měly průměrnou úroveň.

Vstupní motivace ve sledovaných hodinách využita nebyla. Vyučující opravovala žákům chyby ve výslovnosti, výchozí znalosti a dovednosti prověřovala průběžně. Kontrolou žakovských knížek a písemných prací bylo zjištěno, že žáci jsou známkovani průměrně desetkrát za měsíc a že jejich písemné práce jsou opravovány jen minimálně. V jedné ze sledovaných hodin bylo pro hodnocení a sebehodnocení velmi zdařile využito vystoupení dvou žáků předvádějících rozhovor. Motivace a hodnocení byly průměrné.

Dohodnutá pravidla komunikace žáci akceptovali. Učitelka pozitivně ovlivňovala psychosociální podmínky výuky. Verbální a neverbální komunikace vyučující byla velmi dobrá. Prvky nežádoucího chování zaznamenány nebyly, žáci byli velice ukáznění. Interakci a komunikaci lze hodnotit jako velmi dobré.

Celkově byla výuka německého jazyka ve sledovaných hodinách průměrná.

Tělesná výchova

Ve všech ročnících je předmět vyučován v souladu s učebními plány. Škola, jako člen Asociace školních sportovních klubů, nabízí žákům další tělovýchovné aktivity prostřednictvím čtyř zájmových sportovních útvarů. Pravidelně jsou pořádány lyžařské výcvikové zájezdy a sportovní kurzy se zaměřením na všeobecnou tělesnou přípravu, vodní a pěší turistiku. V porovnání s předcházející inspekcí došlo ke zlepšení v organizaci zdokonalovacího plaveckého výcviku. Časově tematické plány jsou vyučujícími vypracovány. Kontrolou třídních knih nebylo zjištěno porušení učebních osnov. Plánování a příprava výuky byly velmi dobré.

Personální podmínky jsou velmi dobré. Hospitováno bylo ve čtyřech hodinách. Jeden z vyučujících nemá předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost. Na kvalitě výuky se však tento fakt, vzhledem k absolvovaným seminářům a vlastní sportovní činnosti, neprojevil.

Samotná výuka se konala ve školní tělocvičně a v tzv. posilovně. Prostorové podmínky zde jsou vzhledem k malému počtu žáků vyhovující. Učební osnovy sportovní gymnastiky lze plnit v celém, osnovy míčových her pouze v omezeném rozsahu. Podstatnou pozitivní změnu v materiálním vybavení tělesné výchovy představuje ve srovnání s předcházející inspekcí vybudování víceúčelového hřiště na míčové hry s umělým povrchem přímo v areálu školy. Přetrvávajícím nedostatkem je chybějící hřiště pro výuku lehké atletiky a nedostatek prostředků k pravidelné inovaci běžných učebních pomůcek. Vybavení kabinetu tělesné výchovy náčiním a dalšími pomůckami je průměrné. Oblast materiálních podmínek výuky je celkově také průměrná.

Všechny sledované hodiny měly strukturu obvyklou při výuce tohoto předmětu. Cvičení zařazená v úvodní části měla postačující intenzitu a byla přiměřená fyziologickým a anatomickým předpokladům žáků. Cílem výuky bylo opakování a procvičování již dříve osvojených pohybových dovedností. Nároky kladené na žáky odpovídaly jejich věku. Velká zkušenost vyučujících se také projevila v organizačních pokynech, důsledné kontrole, metodicky správném opravování chyb a především ve vysoké pohybové aktivitě žáků po celou dobu výuky. Oblast organizace, forem a metod práce byla velmi dobrá.

Stejně hodnocena – tedy jako velmi dobrá – byla i další oblast inspekčního sledování - motivace a hodnocení. V úvodu zhlédnutých hodin byli žáci seznámeni s jejich obsahem. K dalším motivačním nástrojům patřily pochvaly během cvičení, taktní opravování chyb, vyhodnocování soutěživých cvičení a zveřejňování výsledků žáků na nástěnkách školy. Většina hodin nepostrádala ani závěrečné hodnocení. Žáci většinou cvičili se zájmem a s chutí.

Oblast interakce a komunikace učitel – žák byla také velmi dobrá. Žáci ochotně plnili organizační pokyny vyučujících, snažili se neopakovat vysvětlené chyby, dodržovali stanovená pravidla chování. Při soutěžích či samostatných pohybových činnostech měli dostatek možností pro vzájemnou spolupráci, uplatňování vnitřní motivace, povzbuzování a projevování tolerance. Vyučující měli k žákům velmi pěkný vztah.

Celkově byla výuka tělesné výchovy ve sledovaných hodinách velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Výuka probíhala podle schváleného učebního plánu. Vyučující jsou ve velké míře po odborné i pedagogické stránce kvalifikovaní, personální zajištění je ve většině sledovaných předmětů vynikající, v anglickém jazyce průměrné. Zhlédnuté předměty byly hodnoceny jako průměrné (matematika, anglický a německý jazyk) a velmi dobré (český jazyk a literatura, tělesná výchova). Celkově je kvalita vzdělávání hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Za poslední dva roky došlo ke změně celkové *koncepce školy*: vedení spolu s vyučujícími analyzovali stav za uplynulé 4 roky a rozhodli se od školního roku 2002/2003 nesespecializovat jednotlivé třídy v ročnících, ale vyučovat všechny všeobecnému směru s větší možností rozšiřujících volitelných předmětů. Tím se zajistí větší prostupnost mezi jednotlivými třídami, což vítají rodiče i žáci. Na chystané změně koncepce se prakticky podílela většina pedagogického sboru.

Další změnou v koncepci je plánované větší zaměření na sport, které chce škola završit 3. hodinou tělesné výchovy. Do celkové koncepce školy se také promítne značné posílení pravomocí předmětových komisí, které ředitel učinil spoluzodpovědnými za pravidelnou čtvrtletní kontrolu a vyhodnocování stavu dodržování *učebního plánu*.

Tematické plány ředitel vyžaduje a kontroluje, aby bylo možno sledovat a v případě dlouhodobé absence zajistit kontinuitu výuky. Škola má *roční Plán práce*, který je rozpracováván do *týdenních plánů*, neboť měsíční se vzhledem k dlouhému časovému období neosvědčily.

Oblast plánování je pojata jako ucelený systém, je funkční a má jasně stanoveny priority a postup jednotlivých kroků řízení. ČŠI tuto oblast hodnotí jako velmi dobrou.

Organizování

Organizační uspořádání školy je upraveno Organizačním řádem, ve kterém došlo od předchozí orientační inspekci k jedné změně, když management školy byl rozšířen o druhého zástupce ředitele. Systém řízení využívá především strukturu *operativních porad* vedení školy a pedagogického sboru, *roční plán práce* je rozepisován do *týdenních plánů*. Vnitřní *informační systém* využívá vedle tradičních prostředků i počítačovou síť. Struktura *poradních orgánů* ředitele školy je od předchozího inspekčního zjištění beze změny. V zápisech z pedagogické rady a předmětových komisí je však funkce poradního orgánu málo zřetelná. *Pedagogická dokumentace* je vedena v požadované skladbě, drobné a formální nedostatky

mají třídní výkazy některých tříd. *Rozvrh hodin* nebyl v souladu s vyhláškou o střední škole, neboť do dopoledního vyučování nebyla zařazena dvacetiminutová přestávka, což škola v následujícím týdnu odstranila. Zákonným zástupcům poskytuje škola *informace o prospěchu a chování žáků* prostřednictvím žákovských knížek a konzultací a na pravidelně organizovaných třídních schůzkách. *Sdružení rodičů* s vedením školy aktivně spolupracuje.

Při organizování vnitřního života školy výrazně převažují pozitiva, organizační zajištění vzdělávání má velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Pedagogický sbor má v současné době 43 členů, jejichž průměrný věk je 39 let. V porovnání se stavem zjištěným předcházející inspekci v roce 1998 došlo k výraznému zlepšení v oblasti kvalifikace pedagogických pracovníků. Ke dni 30. červnu 2001 pracovalo ve škole 97, 6% učitelů s vysokoškolským vzděláním, což se projevilo tím, že 92 % z celkového počtu hodin je vyučováno učiteli s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Všichni pracovníci školy byli prokazatelným způsobem seznámeni se svými právy a povinnostmi, vyplývajícími ze Zákoníku práce a pracovního řádu MŠMT ČR pro zaměstnance škol a školských zařízení. Z těchto předpisů vychází také *Kodex pracovníků gymnázia Kolín*, který se zabývá především oblastí mezilidských vztahů na pracovišti.

Ředitel školy používá ve své denní práci demokratický, participativní styl řízení. Pedagogičtí pracovníci mají možnost uplatňovat vlastní tvořivost a iniciativu především prostřednictvím odborných *předmětových komisí*. Ředitel respektuje zájmy, schopnosti a dovednosti svých kolegů při organizování zájmových útvarů a celé řady akcí tzv. „mimoškolní činnosti“ (viz výroční zpráva o činnosti školy).

Ředitel školy věnuje značnou pozornost i dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků. Prioritami *Plánu rozvoje lidských zdrojů (s výhledem do šk. r. 2003/2004)* jsou další odborná vzdělávání především učitelů cizích jazyků, růst osobních kompetencí pracovníků v oblasti počítačových technologií, studium školského managementu, prevence sociálně patologických jevů. O každém pracovníku je veden podrobný přehled o účasti v různých formách dalšího vzdělávání.

Dalšími zdroji informací, které ředitel používá při vedení a motivování pedagogických pracovníků, jsou *autoevaluační testy*. U těchto testů, které jsou vyhodnocovány předmětovými komisemi, chybí hlubší analýzy nedostatků a následně přijatý systém jejich nápravy.

Při stanovení výše osobního ohodnocení a případně mimořádných odměn používá ředitel školy vlastní bodový systém. V porovnání s předcházející inspekci v něm byla provedena změna preferující aktivity vyučujících zaměřené na práci se studenty především v mimoškolní oblasti a v předmětových komisích. Výši osobního ohodnocení sděluje ředitel školy pracovníkům v rámci individuálních rozhovorů dvakrát ročně.

Vedení a motivování pracovníků je celkově velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Ředitel má vypracovaný *Plán kontrolní činnosti* a neveřejný *Plán hospitační činnosti*. Na hospitacích se spolupodílí oba zástupci ředitele; jednotlivé předměty a vyučující mají rozdělení podle svých odborností. Navíc se na hospitacích u začínajících vyučujících podílejí předsedové předmětových komisí. Výsledky hospitací jsou s každým vyučujícím probrány a v následných hospitacích je sledováno, zda přijatá opatření jsou splněna. V oblasti hospitací

se nedaří vzájemné hospitace vyučujících. Celkový počet hospitací (127 za minulý školní rok) je značný, jsou však nerovnoměrně rozloženy (4. A a 7. B žádná, 5. A dvacet).

Povinnou školní dokumentaci kontrolují oba zástupci a namátkově ředitel školy. Předsedy *předmětových komisí* řídí ředitel, kontrola odborného růstu komisí odpovídá rozdělení dle odbornosti vedení. Plány práce *předmětových komisí* jsou formální, ředitel upřednostňuje diskuze s jejich předsedy.

Již čtyři roky vedení školy sleduje a vyhodnocuje *další vzdělávání vyučujících*, které je mimo jiné i důležitým faktorem pro osobní ohodnocení učitelů.

Svým způsobem se na kontrolní činnosti spolupodílejí i *Studentská rada*, se kterou ředitel jedná o chodu školy a problémech žáků a zvláště *Sdružení rodičů a přátel kolínského gymnázia*. Sdružení podporuje některé žákovské aktivity (LVVZ, zahraniční výměny) a následně vyhodnocuje jejich realizaci a zabezpečení.

Pravidelné *technické kontroly* zajišťuje majitel budovy město Kolín, škola zajišťuje kontrolu chemické laboratoře, kterou používá.

Kontrolní činnost vedení je pravidelná, systematická a efektivní. Systém je funkční, celá oblast je velmi dobrá.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy má vybudovaný funkční systém plánování, organizace, kontroly a motivování pracovníků; řízení školy je demokratické, pozitivně ovlivňuje klima školy.

Kvalita jednotlivých oblastí řízení je vyrovnaná, hodnocená jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Hodnocení efektivity čerpání NIV

V roce 2000 škola hospodařila s prostředky přidělenými ze státního rozpočtu, s prostředky fondu odměn, rezervního fondu, z fondu reprodukce investičního majetku a s příjmy od žáků na stravování. V kontrolovaném období byly dodrženy závazné ukazatele rozpočtu i závazné ukazatele mzdové regulace, které jí byly stanoveny počtem žáků a zaměstnanců.

Dodržení závazných ukazatelů rozpočtu za rok 2000

položka	rozpočet	čerpání	rozdíl
NIV	14 949 228,-	14 949 228,-	0,-
platy	8 842 148,-	8 924 598,-	překroč. 82 450,-
OPPP	79 528,-	79 528,-	0,-
odvody	3 299 350,-	3 321 358,-	překroč. 22 008,-

Překročení v platech uhradila organizace z mimorozpočtových zdrojů - fondu odměn a překročení v odvodech z rezervního fondu. Škola vyčerpala státní prostředky na 100%. Limit počtu zaměstnanců nebyl překročen, dle rozpisu rozpočtu byl stanoven na 57,65

pracovníků, průměrný evidenční přepočtený stav k 31. prosinci 2000 činil 51,15 pracovníků. Škola hospodařila se státními prostředky, které tvořily 91 % z celkových neinvestičních výdajů. Podle výkazu zisku a ztrát vytvořila organizace kladný hospodářský výsledek ve výši 1.169,56 Kč, což svědčí o dobrém hospodaření se svěřenými prostředky. Celkový zisk byl přidělen se souhlasem zřizovatele do finančních fondů.

Hodnocení efektivity čerpání prostředků FKSP

Tvorba prostředků fondu kulturních a sociálních potřeb (dále jen FKSP) byla v kontrolovaném období 2000 správně stanovena a provedena. Organizace má na tyto prostředky zřízen samostatný bankovní účet u peněžního ústavu, jehož konečný zůstatek k 31. prosinci 2000 souhlasil s účetním stavem. Zákonný příděl ve výši 2 % ze skutečně vyplacených mezd (platů) je na tento účet průběžně převáděn. Stejně tak je prováděno přeúčtování úroků a poplatků s běžným účtem, neboť úroky nejsou příjmem a poplatky nejsou nákladem účtu FKSP. Ve smyslu právní normy vypracovala organizace Vnitroorganizační směrnici, jejíž součástí je i směrnice pro tvorbu a užití FKSP. Dále byl stanoven a schválen rozpočet FKSP, který zahrnuje kromě zákonné tvorby i příjmy z poskytnutých půjček. Na základě tohoto schváleného rozpočtu jsou prostředky FKSP využívány převážně jako příspěvky na obědy, rekreaci zaměstnanců a rodinných příslušníků, kulturní akce a hromadné zájezdy, na vybavení ke zlepšení pracovního prostředí a dále jsou poskytovány peněžní dary k pracovním a životním výročím. V rámci rozpočtu a platné právní normy byly zaměstnancům této školy poskytnuty na základě jejich žádosti a řádně uzavřené smlouvy bezúročné půjčky k překlenutí tíživé finanční situace. Žádosti jednotlivých zaměstnanců však neobsahují důvod, jakým způsobem se do této situace dostali, aby bylo možné posoudit nárok poskytnutí půjčky. Organizace vede k poskytnutým půjčkám splátkový kalendář a podrobný přehled o přidělených rekreacích a zájezdech a o způsobu a výši úhrady. Kontrolou dokladů vztahujících se k této oblasti nebylo zjištěno porušení rozpočtové kázně. Během kontrolní akce byly odstraněny drobné nedostatky a doplněny některé chybějící formální náležitosti. Čerpání finančních prostředků FKSP je v souladu s rozpočtem a zásadami jeho použití.

Hodnocení efektivity čerpání ONIV

Ve sledovaném období čerpala škola přidělené prostředky ze státního rozpočtu (údaje čerpány z resortního výkazu) zejména na učebnice a učební pomůcky (cca 303,- Kč na žáka, 6 % z ONIV), dále na DHIM, odpisy, cestovné, elektrickou energii, páru, vodu, telekomunikační služby, opravy a udržování. Všechny takto vynaložené prostředky byly k 31. prosinci 2000 řádně zaúčtovány v účetnictví a byly efektivně využity. Namátková kontrola účetních dokladů nezjistila žádné závady. Účetní doklady obsahovaly všechny potřebné náležitosti. Účetnictví bylo vedeno v souladu s účtovou osnovou platnou pro RO, PO a obce. Inventarizace majetku a závazků k 31. prosinci 2000 proběhla ve smyslu příslušné právní normy. O pořízení, stavu a vyřazení hmotného a nehmotného majetku vede škola přehlednou evidenci, odpisový plán souhlasil s účetnictvím.

K proplacení cestovních náhrad sestavila organizace směrnici, která je součástí Vnitroorganizační směrnice pro dané účetní období. Ta je pravidelně aktualizována. Kontrolou cestovních účtů vyplacených ze státních prostředků v měsících leden - červen a říjen - prosinec 2000 bylo zjištěno v jednom případě nesprávné proplacení stravného, kdy byla chybně stanovena sazba ve třetím pásmu časového rozpětí (18 a více hodin na pracovní cestě). Zaměstnanec byl však na pracovní cestě pouze 16 hodin, což odpovídá druhému časovému pásmu (12 - 18 hodin na pracovní cestě). Tím zároveň došlo k porušení právní normy, upravující tuto oblast. Zjištěné drobné formální nedostatky byly v průběhu kontrolní

akce odstraněny. Všechny cestovní účty byly proplaceny z pokladní hotovosti organizace a řádně zaúčtovány.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

V roce 2000 nebyly škole přiděleny žádné účelové prostředky.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

Ze státního rozpočtu nebyly škole přiděleny žádné investiční prostředky, vlastní investiční zdroje z fondu reprodukce investičního majetku byly použity na nákup přístrojů do školní jídelny, PC upgrade a nákup HW pro školu.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření školy za kalendářní rok 2000 byla zpracována ve všech bodech v souladu s požadavky zákona o státní správě a samosprávě ve školství.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Všechny prostředky přidělené ze státní dotace byly vzhledem k účelu jejich poskytnutí efektivně využity.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 9. 1. 2002, čj. 28 729/01-21
- podkladová inspekční dokumentace pro střední školy
- inspekční zpráva oc1zt201 z 1. – 4. 2. 2000
- učební plán gymnázia č. j. 20 594/99–22
- rozvrh hodin
- časově tematické plány hospitovaných vyučujících
- Strategie rozvoje Gymnázia Kolín z července 2001
- Kodex pracovníků gymnázia Kolín
- Řád školy
- Organizační řád
- Plán školy na školní rok 2001/2002
- Plán kontrol a hospitační činnosti 2001/2002
- Plán údržby a oprav budovy
- Plán rozvoje lidských zdrojů do roku 2004
- plány práce předmětových komisí sledovaných předmětů
- Kritéria hodnocení pedagogických pracovníků
- personální dokumentace pedagogických pracovníků, jejichž výuka byla hospitována
- třídní knihy za školní rok 2000/2001
- třídní knihy hospitovaných tříd
- zápisy z pedagogických rad
- zápisy z jednání předmětových komisí

- hospitační záznamy
- výběr z autoevaluačních testů
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001

ZÁVĚR

Podmínky vzdělávání

Výuka hodnocených předmětů je s výjimkou anglického jazyka a tělesné výchovy zajištěna učiteli s úplnou odbornou i pedagogickou způsobilostí. Personální podmínky jsou velmi dobré. Průběžné vzdělávání vyučujících je nárazové, vedení velmi dobře sledované. Prostorová kapacita školy je využita v maximální možné míře. Estetická úroveň a podnětnost některých tříd je malá. Počítačová učebna není dostatečně využívána pro výuku dalších předmětů. Materiální vybavení školy je standardní. Podmínky vzdělávání byly ve sledovaných předmětech průměrné.

Průběh vzdělávání

Průběh vzdělávání byl hodnocen celkem ve 49 hospitovaných hodinách od vynikajících po pouze vyhovující. Žádná ze sledovaných hodin nebyla nevyhovující. Nejlépe hodnocenými oblastmi vzdělávání byly plánování a příprava hodin a vzájemná interakce a komunikace žák – učitel. Nejhůře hodnocenými kritérii byly oblast motivace a hodnocení a oblast materiálních podmínek. Kvalita vzdělávání byla průměrná.

Řízení školy

Plánování odpovídá charakteru a potřebám školy, jeho rozsah a kvalita byly velmi dobré. Vedení školy má realistickou představu o dalším vývoji gymnázia. Organizační uspořádání je funkční a přehledné. Ředitel školy upřednostňuje demokratický styl řízení a motivování pracovníků. Řízení školy bylo ve všech oblastech vyrovnané a stejně hodnocené, celkově velmi dobré.

Všechny prostředky přidělené ze státní dotace byly vzhledem k účelu jejich poskytnutí efektivně využity.

Vývoj školy od poslední inspekce

Poslední inspekce proběhla ve škole 1. – 4. února 2000 – viz inspekční zpráva č. j. 03673/00-00001. Od této doby uplynul krátký čas na to, aby došlo ve škole k podstatným změnám. Vedení usiluje o postupné zlepšování kvality školy, je však limitováno personální a ekonomickou situací.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Drábek	Mgr. Petr Drábek v.r.
Členové týmu	Mgr. Jaroslav Černý	Mgr. Jaroslav Černý v.r.
	Mgr. Jaroslav Chrpa	Mgr. Jaroslav Chrpa v.r.
	Jaroslav Richter	Jaroslav Richter v.r.
	PaedDr. Irena Wenkeová	PaedDr. Irena Wenkeová v.r.
Další zaměstnanci ČŠI	Václava Suchánková	
	Eva Nádvorníková	

V Nymburku dne 15. března 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 22. března 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

PaedDr. Ivo Zachař

PaedDr. Ivo Zachař v.r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	12.4.2002	036 059/02-2031
Zřizovatel	„	„
Rada školy		

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány